CÀPSULA 3

Recomanat per a primària

Pensa i actua!

Escola Segura

Material professorat

Edat

De 10 a 12 anys

Materials necessaris

Retallables, tisores, cola.

Durada

60 minuts

Agrupament alumnes

Grups de 4

Motivació de l'activitat

El contacte amb internet del nostre alumnat és constant. Fer-los conscients dels seus perill és fonamental. Aquesta càpsula planteja una activitat grupal que ajudarà als alumnes a conèixer i identificar els diferents riscos que poden trobar a internet i com han d'actuar davant d'aquests.

Descripció de l'activitat

1 Abans de la sessió: cal imprimir i retallar les còpies necessàries del material. (Es poden plastificar les targetes i la graella de respostes (en blanc) per si es volen fer servir altres vegades).

El joc es pot adaptar segons les necessitats dels alumnes.

2 Presentació: un cop repartit el material, es presentaran els objectius de l'activitat.

L'objectiu és trobar la relació entre el nom dels diferents perills que pot comportar la xarxa, el tipus de situacions en què s'acostumen a produir i la manera en què hem d'actuar en cada cas.

3 Desenvolupament de l'activitat:

- Cada grup té una graella de treball i les fitxes corresponents.
- Un dels membres del grup agafa una targeta de qualsevol columna i la col·loca al seu lloc (ha de fer coincidir el color de la targeta amb el de la columna).
- El company o companya del costat ha de localitzar una altra targeta que estigui relacionada amb la primera i posar-la a la columna corresponent.
- El tercer membre del grup ha de buscar la peça que falta per completar tota la informació de la fila.
- Cada vegada que completin una fila, llegiran totes les targetes juntes per enten-dre el significat del perill i anotaran els dubtes que tinguin en un full.
- Repetiran el mateix procediment amb cadascun dels perills presentats.
- Una vegada hagin situat totes les peces a la graella es farà una posada en comú perquè exposin tots els dubtes que els hagin sorgit.

4 Tancament: un cop finalitzada l'activitat es llegiran i compararan els tres camps de tots els grups per assegurar que tots han entès les diferents amenaces i les tenen correctament endreçades.

Pensa i actua!

Temps	Acció
10 minuts	Presentació
40 minuts	Desenvolupament de l'activitat
10 minuts	Tancament

Continguts

- Salut psíquica: identitat digital, conductes addictives i assetjament digital
- Entorns virtuals segurs i continguts adequats
- Seguretat i privacitat: programari maliciós (virus, programes espia i intrusions)
- Habilitats socials: cooperació amb companyes i companys, responsabilitat i corespon-sabilitat amb els altres, agraïment

Solucionari

A continuació, s'inclouen les definicions de cadascuna de les amenaces que els alumnes treballaran:

1 Programari maliciós

Programari maliciós (*malware*): qualsevol programa informàtic destinat a perjudicar l'ordinador sense que ens n'adonem.

Una persona que no coneixes t'envia un correu electrònic amb un fitxer adjunt.

L'elimino directament, podria contenir un virus informàtic.

2 Sèxting

Sèxting: enviament de fotos o vídeos provocatius mitjançant correu electrònic o xat.

Estàs en un xat amb unes amigues, i et demanen que els enviïs una foto amb el vestit que estrenes avui.

No l'envio, perquè la foto podria arribar a mans d'algú que no la usés amb bones intencions.

3 Ciberassetjament a menors

Ciberassetjament (*grooming*): pràctica que consisteix a guanyar-se la confiança d'un menor per tal d'aconseguir imatges de caràcter sexual.

Et parla pel xat un noi que diu ser amic d'un amic. Tot i que no el coneixes, sembla molt amable i simpàtic.

Bloquejo aquella persona, em podria estar enganyant amb la seva identitat i podria tenir males intencions.

Pensa i actua!

4 Falsa alarma

Falsa alarma (*hoax*): mentides que circulen a través de xats o xarxes socials com Facebook en forma de cadena i que tenen per objectiu recopilar adreces de correu electrònic, robar dades personals o fins i tot estafar.

Reps un missatge de WhatsApp on es diu que tindràs molta sort els propers tres dies si reenvies el missatge a 10 contactes.

No continuo la cadena perquè el que diu és fals. Elimino el missatge.

5 Ciberassetjament

Ciberassetjament (*ciberbullying*): assetjament a una persona o grups de persones a través de les xarxes socials, mitjançant atacs contra la seva identitat, imatge o repu-tació.

Pengen en el teu mur de Facebook una foto teva amb un comentari ofensiu.

Ho explico als pares i als mestres perquè m'ajudin a resoldre la situació. Si és necessari també truco al telèfon 116111 d'Infància Respon.

6 Correu brossa

Correu brossa (*spam*): correus electrònics, normalment de caire publicitari, que arriben al nostre compte sense que hàgim sol·licitat aquesta informació.

T'arriben al correu electrònic missatges comercials i publicitaris d'empreses que ni tan sols coneixes.

Marco aquests missatges com a correu brossa perquè la propera vegada vagin directament a aquesta carpeta.

7 Pesca

Pesca (*phishing*): estafa en la qual algú es fa passar per una persona o empresa de confiança per tal d'aconseguir informació privada (contrasenyes, usuaris...) d'altres persones.

Reps un correu electrònic d'una empresa de missatgeria que et demana unes dades personals per enviar-te a casa un paquet.

No els dono les meves dades, no he sol·licitat cap servei d'aquestes característiques.

Recursos complementaris

XTEC Internet Segura
http://xtec.gencat.cat/ca/recursos/tecinformacio/internet_segura/

Edu365.cat
http://www.edu365.cat/internetsegura/

Internet Segura
https://internetsegura.cat/educador/

Mossos · Internet, xarxes socials i aplicacions
http://mossos.gencat.cat/ca/temes/Internet-xarxes-socials-i-aplicacions

Mossos · Internet, aplicacions, ordinadors i dispositius
http://mossos.gencat.cat/ca/temes/families-i-escoles/Internet-aplicacions-ordinadors-i-dispositius/

Com t'impliques en l'educació digital dels fills i filles?
http://w110.bcn.cat/Educacio/Continguts/Documents/BCN-IME_Guia-vdigital_ca.pdf

Glossari de termes de Ciberseguretat
https://internetsegura.cat/wp-content/uploads/2018/03/glossari_ciberseguretat_yomo.pdf

Correspondència curricular

OBJECTIUS

A Conèixer, valorar i aplicar els valors i les normes d'un bon ús de les noves tecnologies

B Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques per poder-se comunicar de manera oral

C Desenvolupar les competències digitals adequades a l'edat

D Conèixer possibles situacions de risc des del punt de vista conductual

E Fomentar els aspectes ètics i legals, tant per preservar la pròpia identitat digital com per respectar els drets dels altres en els aspectes de privacitat

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

- Competències bàsiques de l'àmbit digital
- Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic
- Competències bàsiques de l'àmbit d'educació en valors
- Competències bàsiques de l'àmbit d'aprendre a aprendre
- Competències bàsiques de l'àmbit d'autonomia i iniciativa personal

ÀMBIT

- Digital
- Educació en valors

COMPETÈNCIES BÀSIQUES PRÒPIES DE L'ÀMBIT

- Competència digital: 9) desenvolupar hàbits d'ús saludable de la tecnologia; 10) actuar de manera crítica, prudent i responsable en l'ús de les TIC, considerant aspectes ètics, legals, de seguretat, de sostenibilitat i d'identitat digital.
- Competència d'educació en valors: 5) aplicar el diàleg com a eina d'entesa i participacióen les relacions entre les persones; 6) adoptar hàbits d'aprenentatge cooperatiu que promoguin el compromís personal i les actituds de convivència.

ÀREA DEL CONEIXEMENT

- Informàtica
- Tutoria

DIMENSIONS

- Hàbits, civisme i identitat digital
- Comunicació interpersonal i col·laboració

CONTINGUTS CLAU

- Tractament de la informació
- Comunicació pública i privada
- Identitat digital
- Conductes addictives, identitat digital i assetjament digital
- Entorns virtuals segurs
- Eines i aplicacions digitals de comunicació (bloc, wiki, xat, fòrum, correu electrònic...)

- Estratègies per al diàleg
- L'assertivitat com a forma d'expressió d'opinions i judicis
- Emocions i sentiments propis i aliens
- Conductes empàtiques: exemples i característiques
- Estratègies de mediació i gestió positiva de conflictes

L'apartat «Correspondència curricular» ha estat redactat tenint en compte el currículum vigent en el moment de l'elaboració d'aquests materials: DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

Graella d'observació d'habilitats socials i actituds

	Gairebé mai	Alguna vegada	Sovint	Molt sovint
Escolta atentament				
Comprèn els missatges amb claredat.				
Participa activament.				
Mostra interès a través del llenguatgeno verbal.				
Respon de manera precisa.				
Té idees pròpies.				

www.internetsegura.cat